

KEMALİST MİLLİYETÇİ MUZAFFER ÖZDAĞ VE MUKADDESATÇILAŞMA

29 Nisan 2026

Yıldırım Koç

Türkiye’de milliyetçi hareket içinde önemli isimlerden biri, Muzaffer Özdağ’dır (1933-2002).

Muzaffer Özdağ henüz 27 yaşında bir kurmay yüzbaşı iken, 27 Mayıs Devrimi sonrasında kurulan Milli Birlik Komitesi’nin üyesi oldu. Ancak 13 Kasım 1960 tarihinde, Alpaslan Türkeş ve 13 arkadaşı Komite’den çıkarıldığında, Muzaffer Özdağ da bu grup içindeydi ve Tokyo’ya gönderildi. Birkaç yıl sonra Türkiye’ye döndüğünde, 1965 yılında Alpaslan Türkeş ile birlikte Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi’ne katıldı ve CKMP’nin 1965 yılında kabul edilen programının yazılmasında önemli rol oynadı. Ancak CKMP’de 1965-1969 döneminde Kemalist milliyetçilikten milliyetçi-mukaddesatçı bir çizgiye yönelmesi ve bu eğilimin 1969 yılındaki Adana kongresinde hakim olmasından sonra, bu örgütten ayrıldı ve 1971 yılında politikayı bıraktı; bilimsel çalışmalara yöneldi.

CKMP’nin 1965 yılında kabul edilen programında ırkçılığı reddeden ve anti-emperyalist bir milliyetçilik anlayışı ve Atatürk ilkeleri savunuluyordu. Programın ilgili maddeleri şöyleydi:

“Madde 7 — Partimiz, ‘Ben Türk’üm’ diyen ve kendini Türk sayan her insanı Türk kabul eder. Irkçılığı reddeder.

“Bizce Türk oluş: Kendini Türk Milletine mensup bilme şuuru, Türk kültürüne sevgi duygusu, Türk olarak yaşamak iradesi ve Türk devletine sadakattir.

“Madde 22 — Partimizin ilke ve amaçlarından saydığı Türk milliyetçiliği anti emperyalist, barışçı, hürriyetçi, demokratik bir milliyetçiliktir.

“Bu özellikleri; Türk tarihinden, halk ruhundan, inançlarından ve Atatürk ilkelerinden alır.” (Müreffeh ve Kuvvetli Türkiye İçin C.K.M.P. Programı, Ankara, 1965)

Alpaslan Türkeş ve arkadaşlarının CKMP’ye katılması sonrasında, partide bir “işçi komitesi” kuruldu. Bu komitenin sorumluluğunu Muzaffer Özdağ ve Rifat Baykal üstlendi. (Yaşlı, Fatih, *Antikomünizm, Ülkücü Hareket, Türkeş, Türkiye ve Soğuk Savaş*, Yordam Kitap, İstanbul, 2019;152)

Muzaffer Özdağ milliyetçi sosyalizmden yanaydı.

Ankara’da ülkücü üniversite gençleri 18 Mart 1966 günü Seyhan Doğan Salonu’nda bir toplantı düzenledi. Bu toplantıda Ülkü Ocaklarının kuruluşu ilan edilecekti. CKMP Gençlik Kolları Genel Başkanı Namık Kemal Zeybek idi. Toplantının açılış konuşmasını yapan Namık Kemal Zeybek, ülkücü hareketin “milliyetçi-toplumcu” olduğunu söyledi. Şöyle dedi: “Hareketimizin ideolojisini de ilan ediyorum. Biz, Milliyetçi Toplumcularız.” Toplantıya, CKMP’nin gençlikten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı Muzaffer Özdağ da katılmıştı. Muzaffer Özdağ söz aldı ve konuşmasında, N.K.Zeybek’e bakarak, “Evet, genç kardeşimizin dediği gibi biz Milliyetçi-Toplumcularız, yani Milliyetçi-Sosyalistleriz” dedi. Namık Kemal Zeybek bu ifadeden rahatsız oldu ve “Bu, Milliyetçi-Sosyalizm olmadı; biz Sosyalist değiliz, solidaristiz” dedi. (Akpınar,Hakan, *Kurtların Kardeşliği, CKMP’den MHP’ye, 1965-2005*, Birharf Yay., İstanbul,2005;46-47)

CKMP’nin 1969 Adana Kongresi’nde Muzaffer Özdağ ve bir grup arkadaşı, Parti’nin adının Köylü İşçi Partisi (KİP) olmasını istiyordu. Ancak bu görüş dikkate alınmadı. Örgütte milliyetçi-mukaddesatçı çizgi hakim oldu ve örgütün adı Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) olarak değiştirildi.

1968 yılında CKMP’de milliyetçi-mukaddesatçı eğilim ön plana çıkınca, 14’lerden Numan Esin, “Partinin ‘Atatürkçü çizgiden uzaklaştığını’ iddia ediyor ve Türkeş’i aşırı milliyetçi ve mukaddesatçı yola girmekle suçluyordu” ve CKMP’den istifa etti (Akpınar,2005;67)

Muzaffer Özdağ’ın bazı konulardaki yaklaşımı şöyle özetlenebilir:

“Özdağ, MHP içindeki Milliyetçi-Toplumcu ideolojinin en keskin önder savunucularından biriydi. Düşündürücüdür, ama Özdağ, Ülkücü-Komünist çatışmasına şiddetle karşıydı. Hatta, sol ile tartışmaya bile girilmemesini istiyordu.

“MHP içinde çok farklı bir renkti. Türkçü kişiliğinin yanı sıra toplumcu özelliği fazlasıyla öndeydi. Kemalist çizgide bir milliyetçilik anlayışın savunuyordu. Hatta, 1969 Adana Kongresi’nde Türkeş’in okuduğu metne, ‘Yeni Kemalizm Bayrağını Açtık’ sözleri de O’nun isteğiyle girmişti.

“Uğur Mumcu ile yakın dostluğu vardı. Kimi zaman Mumcu’yu çay içmek için partiye davet ettiği bile olurdu. Dünyanın toplumcu ideolojileri benimsediği bir süreçte, Türklerin de bu anlayışın dışında kalmaması gerektiğini hararetle savunuyordu. Kitlelerle bütünleşmek için Anadolu’nun en önemli toplum kesimlerini temsil eden işçi ve köylülerle kucaklaşma gereğine inanıyordu.

“Bu özellikleri yüzünden MHP içindeki klasik milliyetçilerin fazla itibar etmediği bir isim olmaya başlamıştı. (...)

“Özdağ’ın Milliyetçi-Sosyalizm anlayışını savunması da rahatsızlık yaratıyordu. İstanbul Teknik Üniversitesi’ndeki bir konferansta Behice Boran’ın Marksist-Sosyalizmi savunması üzerine O da, ‘evet, sosyalizm, ama milliyetçi olanı,’ demişti.” (Akpınar,2005;72)

Çetin Güney, Muzaffer Özdağ için şu değerlendirmeyi yapıyordu: “Milliyetçiliği komünizm karşıtlığından kurtarmıştır.”

Muzaffer Özdağ’ın ve Nihal Atsız’ın MHP’den ayrılması veya ayırılmasıyla, MHP’nin milliyetçi çizgisi milliyetçi-mukaddesatçılık olarak kesinleşti. Özellikle 1975-1980 döneminde yaşanan çatışmalar da, solcuların gözünde milliyetçiliğin ve Türk bayrağının MHP ile özdeşleşmesine, solcuların milliyetçilikten ve Türk bayrağından iyice kopmasına yol açtı. Kemalist milliyetçilik anlayışı da bu sürecin kurbanı oldu.